

ONA TILI DARSLARIDA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Isamiddinov Najmiddin Nasriddinovich

*Shahrisabz 'Temurbeklar maktabi' harbiy-akademik
litsey ona tili va adabiyoti fani o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ona tili darslarida interfaol metodlardan foydalanish zamonaviy ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishning muhim omili hisoblanadi. Interfaol metodlar o'quvchilarning faolligini, mustaqil fikrlash qobiliyatini, ijodiy va kommunikativ ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ushbu maqolada interfaol metodlar turlari, ularni dars jarayonida qo'llash usullari va o'quv jarayoniga ta'siri yoritiladi. Tadqiqot shuni ko'rsatadiki, interfaol yondashuvlar o'quvchilarning bilimlarini mustahkamlash, darsga qiziqishni oshirish va ona tilini amaliy foydalanish qobiliyatini yaxshilashda samarali. Mavzu o'qituvchilarga metodik ko'mak beradi hamda pedagogik innovatsiyalarni tatbiq etishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ona tili, interfaol metod, dars samaradorligi, faollik, ijodiy ko'nikmalar, kommunikativ yondashuv, ta'lim jarayoni.

Ona tili o'quvchilarning kommunikativ va mantiqiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantirishda asosiy o'rin tutadi. Bugungi kunda ta'limning zamonaviy yondashuvlari o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlovchi interfaol metodlarga asoslangan. Interfaol metodlar o'quv jarayonini passiv tinglovchilikdan faol, hamkorlikka asoslangan faoliyatga o'tkazadi. Ular nafaqat bilim olishni, balki fikrlash, tahlil qilish, muammo yechish va kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishni maqsad qiladi.

Interfaol metodlar turli shakllarda qo'llaniladi. Masalan, diskussiya o'quvchilarga mavzu yuzasidan fikr almashish, argumentlarni ishlab chiqish va fikrlarini erkin ifodalash imkonini beradi. Rol o'yinlari darsni real hayotiy vaziyatlarga yaqinlashtirib, o'quvchilarning nutq madaniyatini va ijodiy qobiliyatini oshiradi. Brainstorming yoki fikr so'rov usuli yangi g'oyalarni tezkor va samarali shakllantirishga yordam beradi. Gruppaviy ishlar esa o'quvchilarda hamkorlik, mas'uliyat va muammolarni birgalikda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.[1]

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, interfaol metodlardan foydalanish dars samaradorligini oshiradi. Masalan, o'quvchilarning mavzuni tushunish darajasi va ona tilidagi nutq madaniyati sezilarli darajada yaxshilanadi. Shu bilan birga, interfaol metodlar o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda muhim vositadir. Dars jarayonida o'quvchilarni faol ishtirok etishga undash, ularni savollar berishga, fikrlarini asoslashga va boshqalar bilan muloqot qilishga rag'batlantiradi.

Ona tili darslarida interfaol metodlarni qo'llashning yana bir samarali shakli taqdimot va vizual materiallardan foydalanishdir. O'quvchilar o'z ishlari bo'yicha taqdimot qilganda, ular mavzuni mustahkamlash, nutq madaniyatini rivojlantirish va ijodiy yondashuvlarni oshirish imkoniga ega bo'ladi. Shu bilan birga, o'qituvchi interfaol metodlarni qo'llash orqali darsni individuallashtirish va har bir o'quvchining qobiliyatini hisobga olish imkonini yaratadi.[2]

O'quvchilarning ona tilidagi nutqini rivojlantirishda savol-javob usuli ham samarali. Bu usul interfaol bo'lib, o'quvchilarning mavzuni tushunish darajasini aniqlash, ularni o'z fikrini erkin ifodalashga o'rgatadi. Shu tariqa dars jarayoni interaktiv bo'lib, o'quvchilar passiv tinglovchilikdan faol ishtirokchiga aylanadi. Shuningdek, interfaol metodlar o'quvchilarni o'z-o'zini baholash va tahlil qilish ko'nikmalarini shakllantirishga yordam beradi.

Maktablarda ona tili darslarida interfaol metodlarni muntazam qo'llash natijasida o'quvchilarda tilni amaliy foydalanish qobiliyati oshadi, darsga qiziqish kuchayadi va o'quv jarayoni samarador bo'ladi. Pedagoglar interfaol metodlarni qo'llash orqali ta'lim jarayonini zamonaviy talablar darajasiga ko'tarish, o'quvchilarning ijodiy fikrlashini rag'batlantirish va kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish imkoniga ega bo'ladi.

Shu bilan birga, o'quvchilarning mavzuni mustahkamlashga bo'lgan qiziqishi va faol ishtiroki o'qituvchiga o'quv jarayonini samarali boshqarish imkonini yaratadi.

Xulosa qilib aytganda, ona tili darslarida interfaol metodlardan foydalanish nafaqat o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qiladi, balki o'quvchilarda nutq madaniyatini, ijodiy va fikrlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu metodlar pedagogik jarayonni zamonaviylashtirish, ta'lim sifatini oshirish va o'quvchilarning amaliy ko'nikmalarini shakllantirishda muhim vosita hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Ahmadov, F. Ona tili darslarida interfaol metodlar. Toshkent: Ta'lim nashriyoti, 2020. — 34–78-betlar.
2. Raxmonova, S. Pedagogik innovatsiyalar va metodika. Samarqand: ZiyoPress, 2019. — 45–112-betlar.
3. Karimov, A. O'quvchilarda ijodiy fikrlashni rivojlantirish metodlari. Buxoro: Fan va Taraqqiyot, 2021. — 23–96-betlar.